

Examenul de bacalaureat național 2018
Proba E. d)
Filosofie

Simulare

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

I TÊTEL

(30 pont)

Az alábbi helyzetek esetében írja át a vizsgalapra a helyes válasznak megfelelő betűjelet!
Egyetlen helyes válasz van.

1. Az emberi természetre vonatkozóan, Lucian Blaga, úgy vélte, hogy:
 - a. az ember a világban először létezik, van, feltűnik, majd meghatározódik
 - b. az ember rejtélyben és felfedésre várón létezik
 - c. a lelkiismeret egy lázadó elmozdulásból származik
 - d. a vallásos ember mindig hisz egy abszolút valóságban, amely e világ fölötti
2. Az erkölcs elméletei, amelyek a *jó* és *rossz* fogalmát határozzák meg, jelentik területét:
 - a. az esztétikának
 - b. az etikának
 - c. a gnoszéológiának
 - d. az episztemológiának
3. Az élet értelmének kérdésköre választ keres arra a kérdésre, hogy:
 - a. Lehetséges a megismerés?
 - b. Mi a determinizmus?
 - c. Melyek az igaz ismeret forrásai?
 - d. Az élet egyik célja a boldogság?
4. Az a filozófus, akinek felfogása szerint az egyéni szabadság korlátozása indokolt abban az esetben, ha ezzel megelőzzük más emberek szabadságának a megszégését:
 - a. Jean- Paul Sartre
 - b. John Stuart Mill
 - c. Platon
 - d. G.W. Friedrich Hegel
5. Az embernek az a tulajdonsága, amely képessé teszi őt a jó és a rossz közötti választásra:
 - a. azonnali létben való lény
 - b. értékelő lény
 - c. érzékelő lény
 - d. halogató lény
6. Az alkalmazott etika tanulmányozza:
 - a. az ellentmondásos erkölcsi problémákat
 - b. az értékelméletet
 - c. a *jó* és a *rossz* fogalma eredetének meghatározását
 - d. a hajlamból való cselekvéseket
7. Az a gondolat, amely szerint a boldogság elérhető a lélek racionális, az erkölcsi normákkal megegyező, tevékenysége által, jellemzője:
 - a. az utilitarista etikának
 - b. az eudaimonista etikának
 - c. a hedonista etikának
 - d. a deontológiai etikának

8. Az eljárásjogi igazságosság jelenti:
- az igazságtalanságok elosztását , és a károsított kárpótlását
 - a javak és kötelességek, az előnyök és hátrányok elosztását
 - a javak, a kötelességek és előnyök érdem szerinti elosztását
 - a törvények tiszteletét és helyes alkalmazását és az igazságszolgáltatás megvalósítását
9. Azt, hogy egy tettnek erkölcsi értéke csak akkor van, ha ezt olyan elvek vezérlik, amelyek szükségességét és egyetemességét biztosítják, állítja a:
- teleológiai etika
 - hedonizmus
 - deontológiai etika
 - eudaimonizmus
10. Az ember axiológiai lény, az értékek hordozója és teremtetője:
- az erkölcs filozófiában
 - a megismerésben
 - a metafizikában
 - a társadalmi- politikai filozófiában

II. TÉTEL

(30 pont)

A. A bal oldali oszlopban a szabadság kérdéskörére jellemző fogalmak vannak felsorolva, a jobb oldaliban pedig ezekre vonatkozó igaz kijelentések vannak számozva. Írja át a vizsgalapra a felsorolt fogalmak és kijelentések betűkkel illetve számokkal jelzett, helyes társítását!

a. Pozitív szabadság	1. Feltételezi az állami beavatkozás minimális szintre való korlátozását.
b. Negatív szabadság	2. A francia filozófus, Jean-Paul Sartre hangoztatta.
	3. Az élvezetet az ember legfelsőbb céljának tekinti.
c. Abszolút szabadság	4. A közhivatalok beavatkozásától mentes, a határokat figyelembe nem vévő információ vagy gondolat közvetítését jelenti.
d. Szólásszabadság	5. Feltételezi az állam fokozott beavatkozását a társadalom vagy az egyén életébe.

16 pont

B. Érveljen, körülbelül tíz sorban, az állam beavatkozása az egyéni szabadság biztosítása mellett vagy ellen!

8 pont

C. Egy példán keresztül mutasson rá annak fontosságára, hogy egy tizenéves vállalja saját tetteinek következményeit.

6 pont

III. TÉTEL

(30 pont)

A. Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget:

Az embert, valójában csodálatos értelmében vett, alkotó sors tartja fogva; az ember ezért a sorsért – néha az önpusztításig is eljutva- képes lemondani az egyensúly előnyeiről és a biztonság örömeiről.

(L. Blaga, *Geneza metaforei și sensul culturii*)

Válaszoljon az alábbi kérelmekre:

1. Az adott szöveg alapján említse meg az emberi természet két jellemzőjét! 4 pont
2. Mutasson be, körülbelül fél oldalas terjedelemben a *teremtő lény* és az *ontológiai változás* fogalmi közötti összefüggést! 10 pont
3. Fogalmazza meg saját véleményét a szövegben bemutatott filozófiai nézet aktualitására vonatkozóan! 4 pont

B. Tudván, hogy a *disztributív igazságosság* egyik formájának kritériuma az *érdem*:

1. Érveljen, körülbelül öt sor terjedelemben a kijelentésben megfogalmazott filozófiai gondolat/ tézis mellett! 6 pont
2. Példával mutasd be, annak módját, ahogyan az érdemet egy munkahelyre való alkalmazás interjújában, mint szelekciós kritériumot alkalmazzák. 6 pont